

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
(М.КРОПИВНИЦЬКИЙ, УКРАЇНА)
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ НАН УКРАЇНИ (М. КИЇВ,
УКРАЇНА)
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА
(М. ВІННИЦЯ, УКРАЇНА)
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(М. ЧЕРКАСИ, УКРАЇНА)
КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ОСЕРЕДОК ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ “УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ЕКОНОМІСТІВ-
МІЖНАРОДНИКІВ”
(М.КРОПИВНИЦЬКИЙ, УКРАЇНА)
БУДАПЕШТСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЕКОНОМІКИ
(М. БУДАПЕШТ, УГОРЩИНА)
КАЗАХСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ ДОСЛІДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ (М. АЛМАТИ, КАЗАХСТАН)
ГДАНСЬКА ВИЩА ШКОЛА (М. ГДАНСЬК, ПОЛЬЩА)
ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ОСВІТНІЙ ІНСТИТУТ ЗАХІДНОЇ МАКЕДОНІЇ
(М. КОЗАНИ, ГРЕЦІЯ)
ГУМАНІТАРНО-ЕКОНОМІЧНА АКАДЕМІЯ В ЛОДЗІ
(М. ЛОДЗЬ, ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА ЕКОНОМІКИ, МЕНЕДЖМЕНТУ І ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ (М. БРАТИСЛАВА, СЛОВАЧЧИНА)
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ШТАТУ НЬЮ-ЙОРК
(М. ПОСТДАМ)
ВИЩА ШКОЛА ПІДПРИЄМНИЦТВА І АДМІНІСТРУВАННЯ В ЛЮБЛЕНІ
(М. ЛЮБЛЕН, ПОЛЬЩА)

**ГЛОБАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА АСИМЕТРИЧНІСТЬ СВІТОВОГО
ГОСПОДАРСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ**

Матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
8 грудня 2023 р.

УДК 005+339.9+351.88:353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Науково-технічною радою Центральноукраїнського національного технічного університету (протокол №13 від «28» грудня 2023 р.)

Упорядник: Миценко І.М., доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин Центральноукраїнського національного технічного університету

Глобальна безпека та асиметричність світового господарства в умовах нестабільного розвитку економічних систем: матеріали науково-практичної інтернет-конференції (м. Кропивницький, 8 грудня 2023 р.) / упоряд. І. М. Миценко. Кропивницький : ЦНТУ, 2023. 541 с.

Збірник включає тези наукових доповідей, присвячених дослідженню проблем асиметричного розвитку країн під впливом гібридних загроз сучасності, зміцнення міжнародної та національної безпеки в умовах глобальних трансформацій, удосконалення інституціонального середовища міжнародного співробітництва та забезпечення міжнародної безпеки, розвитку різних секторів економіки під впливом глобальних викликів, формування інформаційного суспільства в процесі світової соціально-економічної трансформації.

The collection includes abstracts of scientific reports on the study of asymmetric development of countries under the influence of modern hybrid threats; strengthening of international and national security in the context of global transformations; improving the institutional environment of international cooperation and international security; development of various sectors of the economy under the influence of global challenges; establishment of information society in the process of global social and economic transformations.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова

Кропивний В.М. к.т.н., проф., ректор, Центральноукраїнський національний технічний університет

Заступник голови

Миценко І.М. д.е.н., проф., завідувач кафедри міжнародних економічних відносин, Центральноукраїнський національний технічний університет

Члени оргкомітету

Амоша О.І. д.е.н., проф., академік НАН України, Інститут економіки промисловості НАН України

Павлов П.С., Насипайко Д.С. Іноземний досвід стимулювання інвестиційної діяльності	354
Павлюк А. А, Кулікова Є.О. Моніторинг ринку цінних паперів в Україні в умовах воєнного стану	357
Пасенко В.М., Шепель В.Ю. Вплив технологічних інновацій на розвиток автомобільної промисловості	360
Петкова Л.О., Головка Л.В. Структура та динаміка експорту України в умовах зовнішньоекономічних викликів	362
Пижев Д.Я., Бабець І.Г. Теоретико-методичні аспекти регулювання ринку міжнародних транспортних послуг	366
Підоричева І.Ю., Ляшенко В.І. Ліщук О.В. Інституціоналізація кластерного розвитку у повоєнному відновленні економіки України	370
Подскальнюк О.О. Розвиток інформаційного суспільства: теорія та оцінка	374
Подскальнюк О.Р., Миценко І.М. Економічне співробітництво України та Німеччини в умовах геополітичних викликів	379
Покідько І.А., Насипайко Д.С. Іноземний досвід стимулювання інвестиційної діяльності	384
Полякова Ю. В., Крутяк М. Б., Хмілярчук Л. І. Цифровізація економіки в умовах сучасних трансформацій	387
Попович А.В., Рудик О.Р. Роль та місце інвестиційних фондів та інвестиційних компаній на фінансовому ринку	390
Похилько С., Єременко А. «Зелена економіка» з точки зору розбудови цифрової трансформації в суспільстві	395
Проць Р. Р. Вплив загроз формування антикризової системи управління економічною безпекою сільськогосподарського підприємства	397
Рибалко А.І. Конкурентоспроможність аграрного сектору економіки України в контексті євроінтеграційної політики	399
Рибалко Н.О. Нормативно-правовий механізм управління зовнішнім державним боргом в Україні	405
Рижанкова О. І., Короленко Р. В. Управління ліквідністю банку	411
Ромаш Д.В., Рудич А.І. Фінансова статистика та боротьба з фінансовою злочинністю	413
Савченко В.В., Бабець І.Г. Роль торгівельно-фінвестиційної політики в економічному розвитку країн світу	416
Сав'юк Л.О., Драчук Ю.З. Соціалізація та диджиталізація сфери вищої освіти як інструмент подолання наслідків зовнішньої військової агресії	420

Норматив NSFR за 2022 рік становить 156,5656% - показує мінімальний необхідний рівень ліквідності банку на горизонті один рік.

Бачимо, що у банку є достатні буфери ліквідності, що дає можливість покривати попит на ліквідність протягом 30 днів у стресових умовах.

Таким чином, проаналізовані нормативи АТ КБ «ПриватБанку» показали, що протягом 2018-2022 років банк дотримувався нормативних вимог НБУ і мав можливість погасити всі вимоги за зобов'язаннями перед клієнтами банку, які розмістили свої кошти на рахунках банку, а також і перед кредиторами та акціонерами.

Узагальнюючи результати аналізу АТ КБ «ПриватБанк», можна охарактеризувати рівень ліквідності банку як достатній.

Отже, по даній темі досліджено, що надійність та стійкість функціонування банку впливає на ліквідність, а вона в свою чергу виступає однією з найважливіших якісних характеристик діяльності банку.

Література

1. Довгань Ж. М. Менеджмент у банку: підруч. Тернопіль: Економічна думка, 2017. С. 512.
2. Статистична звітність АТ КБ «ПриватБанк». URL: <https://privatbank.ua/statystychna-zvitnist> (дата звернення: 29.11.2023).

Ромаш Д.В.
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Рудич А.І.
к.е.н., доцент
Полтавський державний аграрний університет
м. Полтава, Україна

ФІНАНСОВА СТАТИСТИКА ТА БОРОТЬБА З ФІНАНСОВОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ

Сьогодні питання економічної безпеки є досить актуальним, адже одним із головних аспектів, які можуть гарантувати суспільний та державний добробут є економічна безпека держави. Під поняттям економічної безпеки розуміється такий стан суб'єкта господарювання, за якого забезпечується максимально можливе стабільне та ефективне його функціонування, а також високий потенціал в майбутньому [4, с. 192]. Однією із загроз економічній безпеці держави є фінансова злочинність у різних формах її прояву.

Для аналізу фінансової злочинності, детального розуміння економічного ландшафту та прийняття обґрунтованих стратегічних рішень,

які сприятимуть підвищенню рівня економічного здоров'я країни використовують методи фінансової статистики.

Фінансова статистика дозволяє проаналізувати дані про внутрішній валовий продукт, що є ключовим показником економічного здоров'я; дозволяє виявити важливі фінансові тенденції: інфляція, дефляція, поточний обліковий та торгівельний баланс, а також провести аналіз даних про фінансовий стан підприємств та галузей, що є значимими для оцінки стійкості економіки, не менш важливу роль вона відіграє у бюджетуванні та фінансовому плануванні, а також визначенні кредитної політики. Перелічені аспекти є ключовими у визначенні економічного здоров'я країни та виявленні фінансової злочинності.

За даними Всесвітнього дослідження економічних злочинів та шахрайства, яке було проведене у 2020 році, в Україні лідерами серед економічних злочинів, від яких постраждали суб'єкти господарювання є незаконне привласнення майна – 47%; хабарництво та корупція – 47%; шахрайство з боку клієнтів компаній - 31%; кіберзлочини – 31%; шахрайство у закупівлях – 31% [1].

Також одним із найпоширеніших фінансових злочинів у фіскальній сфері України є тіньова економіка. За даними Міністерства фінансів за перше півріччя 2023 року рівень тіньової зайнятості населення сягає 9% від кількості зайнятого населення, внаслідок чого Державний бюджет України втрачає близько 100 мільярдів гривень щороку [3].

Найпопулярнішими схемами уникнення оподаткування в Україні, що призводять до щорічних втрат бюджету є: офшорні схеми – втрати бюджету на рік близько 50-65 млрд. грн; контрабанда – 25-70 млрд. грн; заниження оборотів – 1-1,5 млрд. грн за рік тощо.

Ще одним, важливим для уваги, фінансовим злочином в Україні є корупція. Відповідно до Індексу сприйняття корупції Україна посіла 116 місце із 160 країн, набравши 33 бали із 100 можливих, де 0-9 балів – «корупція підміняє державу», 90-100 – «корупція майже відсутня» [2]. З 2013 року 33 бали це найвищий показник України, що свідчить про позитивну динаміку, однак оцінюючи результат за шкалою, ми розуміємо про значний рівень корупції в державі.

Корисним інструментом для виявлення фінансових злочинів є збір та аналіз фінансової інформації, яким безпосередньо займається фінансова статистика. Розглянемо кілька прикладів, як це може відбуватися на практиці. Виявлення незвичних операцій – під час аналізу фінансової інформації можуть бути виявлені незвичні транзакції у великих розмірах або

ж високою частотою, що може свідчити про відмивання грошей. Аналіз витрат суб'єкта господарювання може виявити нетипові витрати, які можуть свідчити про зловживання коштами чи шахрайство. Використання фінансової статистики при аналізі звітності страхових компаній може виявити незвичні або схожі страхові виплати, що може свідчити про зловживання страховою системою. На рівні державних фінансів фінансова статистика дозволяє виявити злочини шляхом аналізу державних субсидій та субвенцій; видатків та доходів державного бюджету, а також обсягів кредитування; порівняння обсягів податкових надходжень та реальних господарських дій; моніторинг корупційних практик, шляхом аналізу підозрілих дарунків, переказів тощо.

На нашу думку, для протидії фінансовій злочинності важливим є налагодження взаємодії правоохоронних органів та фінансових установ. Спільні дослідження між зазначеними структурами дозволять вивчати складні фінансові схеми, щоб заздалегідь уникати фінансових злочинів. Їх постійний спільний моніторинг забезпечить виявлення нових трендів та методів фінансового шахрайства. Така співпраця має сприяти розробці та впровадженню нових законодавчих норм для боротьби з фінансовою злочинністю.

Отже, підсумувавши вище наведений матеріал, можемо сказати, що застосування принципів та методів фінансової статистики є основою та важливим інструментом для виявлення фінансової злочинності в усіх сферах господарської діяльності. На нашу думку, ключовим, одним із найвагоміших аспектів, що може вплинути на зменшення кількості фінансових злочинів є забезпечення взаємодії між фінансовими установами та правоохоронними органами.

Боротьба з фінансовою злочинністю підвищить рівень економічного здоров'я країни, а також довіру до її фінансової системи.

Література

1. Економічні злочини та шахрайство: досвід українських організацій: веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/12/17/669308/> (дата звернення 19.11.2023)
2. Індекс сприйняття корупції – 2022: веб-сайт. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/> (дата звернення 19.11.2023)
3. В Україні тіньова зайнятість сягає 9% — Держпраці: веб-сайт. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2023/08/14/110714340/> (дата звернення 19.11.2023)
4. Піхоцький В., Піхоцька М. Економічна безпека держави в сучасних умовах функціонування. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи*: зб. тез доп. III міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 8 груд. 2022 р. Київ, 2022. С. 192-193

References

1. Economic crimes and fraud: experience of Ukrainian organizations: website. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/12/17/669308/> (access date 11/19/2023)

2. Corruption Perceptions Index – 2022: website. URL: <https://cpi.ti-ukraine.org/> (access date 11/19/2023)

3. In Ukraine, shadow employment reaches 9% — Derzhpratsi: website. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2023/08/14/110714340/> (date of application 11/19/2023)

4. Pihotsky V., Pihotska M. Economic security of the state in modern conditions of functioning. Business, innovations, management: problems and prospects: coll. theses add. III International science and practice conference, Kyiv, December 8. 2022. Kyiv, 2022. P. 192-193

Савченко В.В.

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Бабець І.Г.

д. е. н., професор

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький, Україна

РОЛЬ ТОРГІВЕЛЬНО-ФІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ КРАЇН СВІТУ

Міжнародна торгівля є важливим чинником покращення технологічних інновацій, підвищення конкуренції, спеціалізації, збільшення економічного масштабу в національних економіках. Ці фактори відіграють «ключову роль у глобальному економічному розвитку», а міжнародна торгівля стала «основною економічного зростання в усьому світі» [1]. Залучення різних країн до міжнародної торгівлі допомагає їм розвивати свою економіку та досягати стратегічні цілі розвитку, такі як зменшення бідності, підвищення зайнятості, забезпечення продовольчої безпеки та екологічної стійкості.

Міжнародна торгівля, сутність якої полягає у веденні торговельної діяльності між країнами за межами внутрішніх ринків, в умовах глобалізації має дві основні риси: по-перше, світова торгівля значно зросла порівняно зі світовим виробництвом, по-друге, торгівля розвинених країн зросла більшою мірою, ніж торгівля країн, що розвиваються [2]. Дослідження підтверджують, що міжнародна торгівля сприяє розвитку глобальної економіки та підтримці конкуренції, поглибленню спеціалізації країн та міжнародного поділу праці, передачі знань та економічного масштабу через кордони [3; 4]. Крім цього, міжнародна торгівля є джерелом підвищення кваліфікації працівників завдяки можливості набуття навичок використання імпортованих інноваційних технологій і виробничих процесів [5]. Вчені вважають, що використання імпортованих товарів є «найкращим джерелом отримання знань», завдяки чому національні виробники можуть «ефективно конкурувати з іноземними фірмами, отримувати знання та застосовувати передові технології, щоб бути конкурентоспроможними на ринку [6]. Міжнародна